

APOZICIJA

I. SKUPINA ZADATAKA

1. U rečenicama koje govore o obitelji Ljube Stipišića podcrtaj apozicije.

Stipišićev otac Jure i majka Zlata podrijetlom su s Hvara.

Stipišići su kratko vrijeme živjeli na otoku Šćedru.

Očeva ljubav za glazbu oblikovala je glazbenika Zlatana Stipišića Gibonnija.

Pišući o Gibonniju, novinar Zlatko Gall ističe povezanost oca i sina.

Imenicu koja poblize označuje drugu imenicu i s njome se slaže u padežu nazivamo apozicija.

2. O Ljubi s ljubavlju govore njegovi kolege skladatelji. Pročitaj njihove misli te u njima zaokruži apozicije i strelicom ih poveži s imenicama koje poblize označuju.

Zanesenjak Ljubo išao je svojim putom i dosljedno skupljao zaboravljeno.

(Dušan Šarac)

Ostavštinu Ljube Stipišića, sjajnoga suradnika, prijatelja, slikara, znat ćemo čuvati.

(Dražan Mladin)

II. SKUPINA ZADATAKA

1. Mnoge su javne osobe cijeli svoj život posvetile napretku svoje zajednice i plemenitim ciljevima. Uz imena nekih od njih napiši imenicu koja ih poblize određuje.

_____ Petar Preradović

_____ Marko Polo

_____ Slava Raškaj

_____ Stjepan Radić

_____ Nikola Tesla

_____ Marija Jurić Zagorka

2. Sljedeće rečenice dopuni apozicijama iz prethodnoga zadatka te iznad njih i imenica na koje se odnose napiši kraticu za padež.

Po _____ Nikoli Tesli nazvana je mjerna jedinica *tesla*.

U Korčuli je otvoren muzej posvećen _____ Marku Polu.

_____ Marija Jurić Zagorka bila je prva profesionalna novinarka u Hrvatskoj.

3. U sljedećim dvjema rečenicama upoznaj umjetnike koji su kao i Stipišić ostavili traga u hrvatskoj glazbenoj kulturi. Zatim u rečenicama zaokruži apozicijske skupove.

a) U 18. stoljeću, u Splitu je djelovao proučavatelj narodnih običaja Julije Bajamonti.

b) Istraživaču narodnih napjeva Krešimiru Magdiću Stipišićev je rad nadahnuće i putokaz.

Skup u kojemu se nalazi apozicija s jednim ili više atributa nazivamo apozicijski skup.

4. Pročitaj pažljivo još jednu rečenicu iz prethodnog zadatka te na sljedeća pitanja odgovori tako da apozicijski skup napišeš nakon imenice na koju se odnosi.

Tko je proučavao narodne običaje u 18. stoljeću?

Komu je Stipišićev rad bio nadahnuće i putokaz?

Ako apozicija ili apozicijski skup dolazi iza imenice na koju se odnosi, odjeljuje se zarezom.

5. Kakvo je bilo ozračje u domu Stipišićevih, najbolje dočarava anegdota koju je zapisao novinar Zlatko Gall. Pažljivo ju pročitaj.

Kuća puna glazbe

U malenom stanu na Skalicama u Splitu roditeljska soba u kojoj je spavao mali Zlatan bila je i radna soba u kojoj je maestro Ljubo držao satove harmonike. Pjevaču Tediju Spalatu, polazniku harmonikaških tečajeva, u sjećanju je ostao mali Gibo koji je za vrijeme tih satova nezainteresirano drijemao u krevetiću. Kroz sobu su prolazili i brojni klapski pjevači, a tada bi maestro Ljubo pribjegavao jednom posebnom testu: klapa bi pjevala oko Gibina krevetića, a ako bi se mali rasplakao, bio je to pouzdan znak da nešto ne štima.

- Skalice – splitska četvrt
- ne štima – ovdje: nije u redu

(prema: Zlatko Gall, *Gibonni – biografija*)

Nakon čitanja riješi zadatke koji slijede.

- a) Što je u malenom stanu držao maestro Ljubo? Odgovori punom rečenicom. Zatim u njoj plavom bojom podcrtaj apoziciju, a crvenom imenični atribut.

- b) Soba o kojoj se govori u prvoj rečenici imala je dva svojstva. Dopuni sljedeću rečenicu dvama pridjevnim atributima koji označuju ta svojstva:

_____ soba bila je ujedno i _____ soba.

- c) Gdje je klapa pjevala? Odgovori vlastitom rečenicom, a potom u njoj valovito podcrtaj priložnu oznaku mjesta te zaokruži atribut.

- d) Kad je mali Gibo nezainteresirano drijemao? Odgovori vlastitom rečenicom, a potom u njoj valovito podcrtaj priložnu oznaku vremena te zaokruži atribut.

6. Ljubo Stipišić radio je i s djecom učeći ih klapskome pjevanju. Pozorno pročitaj tekst koji govori o tome.

Male klape

U suradnji sa svojim počasnim kumom Ljubom Stipišićem Delmatom, u Gradskoj knjižnici Zadar pokrenuta je Smotra dječjih klapa. Smotra je uskoro prerasla u festival, a Ljubo Stipišića, njezina suosnivača, naslijedio je sin Zlatan. Organizatori festivala hvale mlade *pivaoce* koji svojim glasovima čuvaju tradicijsku glazbu Dalmacije.

(prema: <http://www.gkzd.hr/delmata>, učitano 20. siječnja 2013.)

- a) Zaokruži sve pridjevne atribute u tekstu.
- b) Imenične atribute i apozicije poveži strelicama s imenicama na koje se odnose – imenične atribute plavom, a apozicije crvenom strelicom.
7. U slijedećoj rečenici provjeri svoje znanje svih do sada naučenih rečeničnih dijelova. Napiši ih na crte.

Na festivalu dječjih klapa mladi pjevači odaju počast maestru Stipišiću.

predikat _____

subjekt _____

izravni objekt _____ neizravni objekt _____

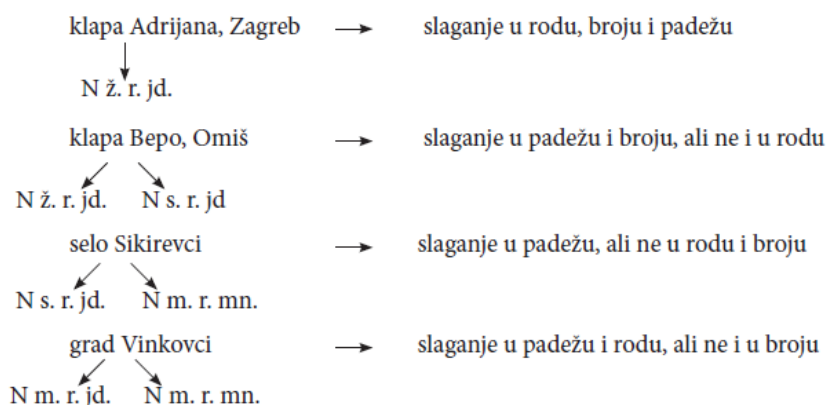
priložna oznaka mjesta _____

pridjevni atributi _____

imenični atribut _____

apozicija _____

8. Apozicija se s imenicom na koju se odnosi uvijek slaže u padežu, a ne mora se slagati u rodu i broju. Promotri apozicije u imenima dječjih klapa i hrvatskih gradova i sela:

U sljedećim rečenicama podcrtaj apozicije. Kraticama odredi rod, broj i padež apoziciji i imenici koju ona poblizje označuje.

Dječja klapa More iz Krka sudjelovala je na Festivalu dječjih klapa.

Grad Vinkovci i grad Otok susjedni su gradovi u Vukovarsko-srijemskoj županiji.

III. SKUPINA ZADATAKA

1. U tvojoj blizini zasigurno postoji netko čijim se djelom nadahnjuješ, tko te podupire i tko svojim životom zaslužuje biti tvojim uzorom. Svoja razmišljanja oblikuj u sastavak u kojemu nastoj uporabiti što više imeničnih i glagolskih dopuna koje si do sada učio, a u naslovu navedi tko je osoba koju ćeš predstaviti. Neka ti poticaj budu riječi što ih je o svome ocu rekao glazbenik Zlatan Stipišić Gibonni.

Odgojen sam uz očevu glazbu. Glazba je bila naš stil života. Vjerujem da činim pravu stvar: slavim glazbu kao što je on uvijek radio. Zna se da je odnos očeva i sinova uvijek poseban. Otac od sina očekuje da postane stup na koji će se kasnije njegova obitelj nasloniti. Nisam bio razmažen. Volim što me je otac na tradicionalan način odgojio.

(Zlatan Stipišić Gibonni)

— moj uzor

ZAPIS ZA PRAVOPIS

U zadanim su se rečenicama potkrale četiri pravopisne pogreške. Napiši rečenice na crte tako da budu pravopisno točno napisane.

Zahvaljujući vrijednom skupljaču narodnoga blaga, stipišićevo će djelo zauvijek ostati u srcima dalmatinaca, ali i svih drugih Hrvata.
